

ראיית הילד
כיכול מחפשת
את היחסים
האקטיביים
הנבנים בינו
ובין התוכן, וכל
גירוי מעורר
אותו לבנות
תאוריה שרצה
לחשוף בתהליך
הלמידה

© Preschools
and Infant-
toddler Centres
- Istituzione
of the
Municipality of
Reggio Emilia
and Reggio
Children

לראות מעבר למובן מאליו: הפילוסופיה החינוכית של לוריס מלגוצי (רג'יו אמיליה, איטליה)

נעמה צורן

אחת השאלות המעניינות בתחום התפתחותן של גישות חינוכיות נוגעת להקשר החברתי-תרבותי שבו הן צמחו ומהם התנאים המשפיעים על אורך חייהן ועל איכותן. במאמר זה נבחן את התפתחותה של הגישה החינוכית של העיר רג'יו אמיליה שבאיטליה ואת מאפייניה הייחודיים.

רג'יו אמיליה היא עיר בת 170,000 תושבים בקירוב, השוכנת במחוז אמיליה רומנה שבצפון איטליה. סיפורה החינוכי של העיר מתחיל עם סיום מלחמת העולם השנייה. קבוצת אמהות ששאפה לעתיד טוב יותר בעבור ילדיהן היא שהייתה הבסיס לגישה המכונה היום "הגישה החינוכית של רג'יו אמיליה". לקבוצה זו חבר המחנך והפילוסוף החינוכי לוריס מלגוצי (1920-1994). מלגוצי שמע על היוזמה החינוכית ובא לפגוש את העושים במלאכה. הוא ראה בקבוצה זו מקור לשינוי חינוכי והציע לקבוצה את עזרתו. הנשים הבהירו לו כי דרושה להם עזרה בשמירה על הילדים בזמן שהן עוסקות בפעולות שכנוע בעיר. תשובתו של מלגוצי לא איחרה לבוא, ובעצם הניחה את אבן הפינה לדימוי ילד ולדימוי מחנך חדשים: "מעולם לא הוריתי ילדים בגיל הרך, אבל בכוונתי לצפות בילדים וללמוד מהם, וכך אדע מה עליי לעשות".

השקפה זו, הרואה בילד שותף שווה ואקטיבי לכל העשייה החינוכית, היא המלווה את הגישה החינוכית ברג'יו אמיליה, וייחודיותה באה לידי ביטוי בכך שהיא מתפתחת וצומחת תוך כדי שמירה על ערכי היסוד המנחים אותה.

לוריס מלגוצי פיתח ארבעה ערכי יסוד:

- ◀ פדגוגיה של יחסים
- ◀ מהות הלמידה
- ◀ דימוי המורה
- ◀ התייעוד כחלק מהתפתחות המקצועית

פדגוגיה של יחסים

המושג **פדגוגיה של יחסים** רואה בילד, בהורה ובמחנך שלושה שותפים לעשייה החינוכית. על פי גישה זו, איכות היחסים שיתפתחו בין הילד, ההורה והמחנך תשפיע על איכותה של המסגרת החינוכית. ההסתכלות בילד היא מעמדה של כוח (MASTERY) והעצמה, תוך התמקדות במתן מענה מותאם על הצרכים ההתפתחותיים המשתנים שלו בכל גיל וגיל. ההסתכלות בהורה היא מעמדה של שותפות, משום שכדי להכיר ילד היטב עלינו להכיר את המקורות התרבותיים-חברתיים שמהם יונקים הוא ובני משפחתו. כדי שהמשפחה תחוש כי היותה חלק מן המסגרת היא תנאי הכרחי לאיכות היחסים המתפתחים בינה

מלמעלה למטה: (1-3) חקר בנושא ציפורים בחצר גן "רימון" ברחובות בהנחיית הגננת שלומית פיטרמן. (4-5) תיבת קינון ובה גוזלים, פעילות חקר בנושא ציפורים, גן "ניר" בעפולה עלית בהנחיית הגננת דליה יזרעאלי

לבין המקום, על הצוות החינוכי לראות את עצמו כאחת הצלעות במשולש שווה-צלעות.

מלגוצי לא הסתפק בפיתוח מושג זה במסגרות החינוכיות לגיל הרך ברג'יו אמיליה אלא השקיע רבות בפיתוח ראייה חינוכית עירונית. למן פתיחת הגן הראשון בשנת 1963 טען מלגוצי כי גן או מעון-יום אינם חיים בחלל ריק כי אם בתוך הקהילה המקיימת אותם. לכן, אמר מלגוצי, הגן והמעון הם חלק מהעיר והעיר היא חלק מהם. למימוש תפיסה זו יצא מלגוצי עם ילדים לכיכר המרכזית בעיר, ושם יצרו הילדים יצירות מחומרים שונים. העוברים ושבים היו משוחחים עם הילדים ועם המחנכים על תהליכי הלמידה שלהם, וכך, בזכות מלגוצי, נשמע קולם של הילדים ברחבי העיר.

מלגוצי ראה במסגרת החינוכית את המכל שבתוכו יוכלו ילדים להתנסות וכן להפעיל ולפתח את הכלים ההתפתחותיים הנדרשים בכל עת ועת, וזאת בהיותם במערכות יחסים הדדיות עם ילדים אחרים, עם מחנכים ועם הורים. על פי תפיסה זו, יחסי ההורה, הילד והמחנך מושתתים על אמון הדדי; איש אינו משתמש בילד לצרכיו או רואה בו חפץ. המסגרת החינוכית היא המקום המאפשר לילד לפתח את זהותו הייחודית בעצמו ועם אחרים, בלי שמישהו חיצוני ימשוך בחוטים נעלמים וישפיע על התנסויותיו.

בתחילת שנות השבעים של המאה העשרים, כאשר החלה העיר לבנות את המחויבות העירונית בתחום גיל הרך, החל מלגוצי להתוות את תפיסת "הילד כאזרח". תפיסה זו מאמינה כי הילד הוא בר-זכויות למן הלידה, וכי האחריות למימוש זכות האזרחות למן הלידה מוטלת על הקהילה ועל המסגרות החינוכיות.

מהות הלמידה

מוקד תהליכי הלמידה ברג'יו אמיליה נשען על ראיית הילד כשותף בעל יכולת (COMPETENT) היוצא אל אוויר העולם ובאמתחתו "מאה שפות". בעבור מלגוצי מושג "מאה השפות" הוא מטאפורה למנעד היכולות והכישורים של ילדים כאשר הם נולדים. ברג'יו אמיליה הילד מתקבל כמצויד במגוון יכולות, שיבואו לידי ביטוי בתהליכי הלמידה המגוונים שאליהם ייחשף. השפות מייצגות את הדרכים השונות שבאמצעותן אנשים, ובכללם ילדים, מתקשרים, ואף מייצגים מחשבות ומביעים אותן באמצעות מדיומים שונים ומערכות סימבוליות שונות.

מתוך התצפיות שערך הבין מלגוצי כי למידת הילד מן הגיל הרך היא למידה אינטגרטיבית. הילד אינו מפריד את שפות הלמידה בעת ההתנסות והחקר אלא מחבר בין שפות שונות בדרכי הבעה מגוונות. מסקנה זו הובילה את לוריס מלגוצי לידי התרחקות מראיית הדיסציפלינות כתחומים הנחקרים מתוך ייחודיותם, ולקבלם כמקורות להבנה ולבנייה של ידע בתחומים שונים.

לדוגמה, הילדים מצאו קן ציפור בבית עץ בחצר הגן. הקן היה ריק. התפתחה שיחה בין הילדים:

☺ דן: "הציפור בטח הלכה להביא עוד עלים".

☺ ירון: "אולי היא כבר לא תחזור?"

- ☺ מאיה: "נחכה עד שתחזור".
- ☺ גננת: "מדוע לדעתכם הציפור בחרה במקום הזה לקן שלה?"
- ☺ שרון: "זה גבוה והחתול לא יגיע לכאן".
- ☺ דן: "הוא כן יכול להגיע כי הוא יודע לטפס".
- ☺ ירון: "היא בחרה כאן כי היא ידעה שנשמור לה על הקן".
- ☺ הגננת: "העליתם נקודה חשובה מאוד: הציפור בחרה מקום שישמור על הקן שלה. מה היא רוצה לשמור?"

כבר בשיחה הראשונה באות לידי ביטוי התאוריות של הילדים לגבי הקן והציפור. הגננת בוחרת כיוון אחד ובכיוון הזה היא יוצאת אל החקר עם הילדים. נקודה חשובה נוספת היא, שמושג "השמירה" הוא מושג רחב היכול להתחבר לתחומים נוספים מחיי הילדים והגן.

מדי יום ביומו יצאו הילדים לבקר את הקן. הם צילמו אותו ואת השינויים שחלו בו. כל התייעוד נשמר בקלסר. מתוך הביקורים התחלקו הילדים לקבוצות עניין שונות: קבוצה אחת רצתה להעמיק בכל הקשור לדרך בניית קן, קבוצה שנייה החליטה להמשיך לעקוב מדי יום ביומו אחר הציפור, וקבוצה שלישית החלה לאסוף מידע על ציפורים שונות ועל הקנים שלהן.

בפגישה הראשונה של הקבוצה שעסקה בחקר בניית הקן בחרה הגננת למקד את השיחה בתכנון התהליך שהילדים רוצים לעבור.

- ☺ הגננת: "הקבוצה שלנו מתעניינת בבניית קן. בואו נראה על מה אנחנו צריכים לשוחח ולחשוב".
- ☺ דן: אני "ראיתי שהקן בנוי מעלים".
- ☺ שרון: "אני ראיתי שהוא עגול".
- ☺ מאיה: "אני ראיתי שיש מן חוטים כאלה, לא רק עלים".
- ☺ גננת: "איך לדעתכם הציפור יודעת איך לבנות את הקן שלה? איך אנחנו נדע איך לבנות את הקן?"

לשאלה זו כמה מטרות: המטרה הראשונה היא לראות מה חושבים הילדים על "מהיכן יודעת הציפור?"; המטרה השנייה היא להרחיב את הידע על 'איך אנחנו יודעים', והשלישית היא לחבר לאחר מכן את הנקודה הזו לנושא של תהליכים בטבע.

- ☺ דן: "אימא שלה לימדה אותה".
- ☺ ירון: "היא ראתה ציפורים אחרות".
- ☺ שי: "היא ניסתה עד שהצליחה".
- ☺ גננת: "אז אתם אומרים שאפשר ללמוד מאחרים ואפשר לנסות לבד עד שמצליחים. מה אתם מציעים שנעשה?"
- ☺ דן: "נחפש מישהו שיודע איך בונים קן".
- ☺ שי: "אולי אבא שלי ידע".
- ☺ ירון: "אולי אימא שלי יודעת".
- ☺ שרון: "ננסה אנחנו לקחת עלים ולחבר עד שנצליח".
- ☺ הגננת: "אני מציעה שננסה שני דברים: אתם תשאלו בבית; שרון, את תצאי עם חברים לחצר ותראי אילו עלים את יכולה למצוא, ומחר נמשיך ונשמע מכם מה למדתם בבית".

רגע זה הוא משמעותי ביותר: הגננת אינה ממהרת להציע את הידע שלה או לפתור את הסוגיה. היא שולחת את הילדים לחפש אחר הידע כפי שהציעו, ולהמשיך את הדיון לאחר שיחזרו אל הגן.

על פי מלגוצ'י, זוהי משמעות הלמידה: אין ליצור קיצורי דרך בעבור הילדים כי אם להניח להם לחוות תהליך של בניית ידע ולהגיע לעשייה מתוך ידיעה משותפת.

למחרת חזרו הילדים כשברשותם הידע החדש שאספו. הפגישה התחילה בכך שכל ילד שיתף את הקבוצה במידע שהביא.

ילד אחד הביא ספר על ציפורים, ילדה אחת הביאה תמונה של קן והסבר שכתב ההורה לצד התמונה, והשלישית הציגה עלים שאספה.

מהפינה הימנית למעלה בכיוון השעון (1) קן אורגים, צילום: רות שולר (2) גוזלי צופית מציצים מהקן, צילום: אילן גולדשטיין (3) קן צופיות, צילום: עידו גרומר (4) קן אורגים בבנייה, צילום: רות שולר. התמונות באדיבות הצלמים והמרכז לטיפוח ציפורי בר בחצר הבית

הפגישה התחילה בהחזרה.

☺ הגננת: "אתמול החלטנו שאתם תשוחחו בבית עם ההורים וששרון תאסוף עליהם ותביא אותם. מי רוצה לשתף?"

הילדים שיתפו את האחרים במה שהביאו עמם. מתוך השיחה התפתח הצעד הבא. שוב התחלקו הילדים לקבוצות עניין.

כמה ילדים רצו להתחיל לבנות את הקן. הגננת ביקשה מהילד שהביא הסבר על בניית קן לשתף את האחרים ואף קראה באוזניהם את ההסבר ששלח ההורה. מתוך המידע עלה כי נדרשים חומרים שונים כדי ליצור את הקן. הילדים יצאו החוצה לאסוף את החומרים הנדרשים, וכאשר הם חזרו נבדק מה הביאו ומה חסר.

בשלב זה ברג'ו אמיליה היה הצוות בוחן את האפשרות להביא אדם בעל ידע בתחום החקר כדי להרחיב ולהעמיק את הידע ואת ההתנסות של הילדים. חשוב לציין כי נקודת המוצא היא תמיד השאלה לאילו כלי למידה ייחשף הילד בתוך הנושא הנחקר ובאיזו מידה ניתן להעמיק את ההתנסות בכל עניין שנידון.

מכאן שבניית הקן אינה רק מטרה העומדת בפני עצמה; היא משמשת כאמצעי לרכישת כלים ודרכי למידה מורכבות יותר.

כך, בצעדים קטנים נבנה הקן יחד עם הילדים, וכשמו כן הוא – קן להבנה ולמתן משמעות לכל חוויה הנחוות בגן.

דימוי המחנך

קרלה רינלדי, מובילת החזון החינוכי ברג'ו אמיליה וממשיכת דרכו של לוריס מלגוצי, נוהגת לומר כי לא ניתן להגדיר את דימוי המחנך ללא חיבור לדימוי הילד. זאת משום שההחלטות החינוכיות של המבוגר נובעות מתוך היחסים שהוא מעוניין לפתח עם הילד או עם קבוצת הילדים. נקודת מוצא של ראיית הילד כשותף פעיל ובעל יכולת מביאה את המבוגר לידי יצירת סביבת עניין, העלאת שאלות, בניית משמעות וראיית כל התנסות כאבן בבניית הידע של הלומדים.

נקודת מוצא הרואה את הלומד כמקבל ידע מביאה לידי יצירת סביבה חינוכית לימודית, שבה היחסים סובבים סביב העברה וקבלה של ידע יותר משיח משותף סביבו. לדוגמה:

לקראת חג החנוכה רצו הילדים ליצור סביבונים מחומרים שונים הגננת אפשרה לכל ילד לבחור את החומר שממנו ייצור את הסביבון: עץ, חמר, מתכת (דיסקים), נייר. האפשרות הניתנת לילדים לבחור בעצמם את החומר עולה בקנה אחד עם ראיית הילד כבעל יכולת (COMPETENT) וכשותף. ראייה זו מאפשרת למחנך הצופה בעבודת הילדים להבין מתוך העשייה והדיון ביניהם כי הם עסוקים בשאלות עמוקות, וכי אין הם מצטמצמים אך ורק להגעה אל התוצר.

לאחר בחירת החומר החלו הילדים לתכנן את תהליך בניית הסביבון. תהליך התכנון הוא שלב המזמן הזדמנויות למידה רבות היות שהוא מעלה שאלות שעיקרן הבנה ובניית ידע שיש להתמודד עמן, למשל:

- ◀ כיצד להתמודד עם שאלות של איזון ומה אכן יגרום לסביבון להסתובב;
- ◀ מהי הפרופורציה בין גוף הסביבון ובין הרגל שלו.

קבוצת ילדים בחרה לעבוד בחמר. החמר הוגש על השולחן בגוש גדול. על השולחן הונחו גם כלים לעבודה וכל ילד לקח לעצמו את הכמות הנדרשת.

☺ הגננת: "אתם בחרתם בחמר כדי לבנות את הסביבון שלכם. כעת כל אחד ואחת יתארו לנו את שלבי הבנייה שעליהם חשוב. כל אחד יכול לבחור באיזו דרך הוא רוצה לתאר את תהליך התכנון שלו – במלל, בציור או בשילוב בין השניים".
 ☺ אור: "אני רוצה לעשות סביבון עם רגל דקה וגוף גדול. גוף גדול שיהיה לי מקום לכתוב את האותיות, ורגל דקה שהוא יסתובב מהר".

בשלב זה תיעדה הגננת את דברי הילדים ולא התערבה בשאלות או בהנחיות. שלב זה חשוב ביותר מכיוון שדברי הילד מכילים את התאוריות המנחות את חשיבתו ואת תהליך התכנון שיוביל להתנסות.

התאוריות בדברים המוצגים לעיל הן:

- ◀ גודל = מרחב ("גוף גדול שיהיה לי מקום")
- ◀ משקל = מהירות התנועה ("רגל דקה שיסתובב מהר")

לאחר שהילדים שיתפו את האחרים בתהליך התכנון שלהם, הם התחילו בעבודה. מתוך תהליך העבודה נבחנו התאוריות שהציגו הילדים.

☺ אור, הילד שיצר גוף גדול ורגל דקה, אמר: "הסביבון שלי כל הזמן נופל".
 ☺ הגננת לילדים: "מה דעתכם על מה שקורה לסביבון של אור?"
 הילדים מתחילים לשער:

- ☺ "הרגל קטנה מדי..."
- ☺ "הגוף שמן מדי..."
- ☺ "צריך לעשות את הסביבון יותר קטן".
- ☺ הגננת: מה לדעתכם יקרה אם נקטין את הגוף?

דיון שכזה מביא ליצירת סביבת למידה הקושרת בין דיסציפלינות שונות, שפות חקר שונות, ובעיקר מביע מסר כי בניית משמעות צומחת מתוך שותפות שבה לכל אחד מהשותפים חלק הכרחי בבניית הידע של האחרים, כמו גם שלו עצמו, וכי לכל שאלה יש מקום מכיוון שהיא מעוררת זוויות ראייה שונות המעשירות את התהליכים היצירתיים הלימודיים.

תפקיד הגננת בשיח המתואר לעיל הוא לפתח את התאוריות של הילדים מתוך השיח ביניהם ומתוך ההתנסות בחומר. היא אינה ממחרת להציע פתרונות או עזרה מעשית, מכיוון שהחלק המשמעותי הוא הידע שיבנו הילדים מתוך החקר המשותף.

נקודה זו משקפת את החשיבות שמייחסים ברג'ו אמיליה לעבודה בקבוצות קטנות. מלגוצי האמין כי העבודה בקבוצה מאפשרת לילדים לרכוש כלי למידה שהחשוב שבהם הוא קבלת נקודת המבט של האחר, וכן כישורים חברתיים של שיתוף ותמיכה זה בזה.

הגננת אפשרה לכל ילד וילדה להציע את השערותיהם, סיכמה,

פעילות בנושא מסתובבים: על התנועה הסיבובית ועקרונות החקר גן "סחלב" בחולון בניהולה של הגננת דפנה אברהם. הפעילות הוצגה בכנס הארצי של מרכז דע גן בתשס"ט

שיקפה את הנקודות העיקריות שהעלו ושאלה: על פי כל מה שהעליתם, מה הייתם מציעים לאור לעשות?

התיעוד כחלק מתהליכי ההתפתחות המקצועית

לוריס מלגוצי גורס כי תהליכי הוראה ולמידה תמיד כרוכים באלה. ידועה אמרתו: "הוראה ולמידה אינן עומדות זו מול זו על שתי גדות הנהר וצופות בזרימתו. עליהן לחבור ולעבוד יחד במסע זרימת הנהר. באמצעות הדיאלוג ההדדי המתמשך, ההוראה מחזקת את הלמידה כיצד ללמוד".

אמירה זו היא התשתית לתהליכי ההתפתחות המקצועית ברג'יו אמיליה. המחנך נדרש לחקור את עצמו ואת הבחירות החינוכיות שהתוו את העשייה בכל יום ויום. הכלי המרכזי לתהליך החקר העצמי והקבוצתי הוא התיעוד במובן הרחב והעמוק של המילה.

נמשיך את דוגמת הסביבון שהוצגה לעיל:

המחנך נוכח עם הילדים בעת שהם עוסקים בבניית הסביבון ונוכחותו רב-ממדית: הן מתוך מעורבות ותיווך פעיל בעת העשייה (כמובן בשאלות יותר מבאמירות סגורות), והן מתוך תצפית בתהליכים המתרחשים הן אצל כל ילד וילדה והן בין הילדים כקבוצה. רב-ממדיות זו היא שתשמש בסיס לתהליכי הרפלקציה לאנשי הצוות, שמטרתה להביא את המחנכים לידי הבנה עמוקה של התהליכים שהתרחשו בעת הלמידה ולמציאת דרכים להרחבתם למחרת היום עם הילדים.

כך ראה לוריס מלגוצי את תפקיד המבוגר: "כדי להיכנס אל הכיתה ביום הבא מתוך הבנה והרחבה, יש לנתח את שקרה ביום הזה". על פי מלגוצי, ללא ניתוח מתמשך זה לא נוכל לפגוש את הילדים להמשך חקר אלא רק להמשך עבודה המתמקדת בתוצר. התצפית, הרישום והניתוח הם הכלים המאפשרים למבוגר לבחון לעומקם הן את השאלות שבהן הילדים עוסקים והן את המקומות שבהם הוא עוסק כמבוגר.

בעת הפעילות על הגנת לרשום את דברי הילדים ולצלם את האופנים השונים של העבודה בחומר. בטבלה להלן מוצעת דרך לתיעוד מפגש למידה: הגנת תבחר קטגוריות שבהן יתמקד התיעוד. הטבלה תתאר כל קטגוריה וכיצד התייחסו אליה הילדים.

להלן הצעה אפשרית לתיעוד בניית הסביבון:

קטגוריה	ילד	ילדה	ילד	ילדה
יזמה				
מושגים				
דיאלוג				
שיתוף ועזרה				

לאחר המפגש תנתח הגנת את המפגש ולפי השאלות וההשערות שהעלו הילדים היא תבחר את הנושא שבו תפתח את מפגש הלמידה הבא עם הילדים. בדרך כלל תבחר הגנת במושג בעל "פוטנציאל קוריקולרי" גבוה, כלומר מושג המאפשר חקר רב-ממדי. למשל, בדוגמה שלנו ייתכן שהגנת תבחר במושג "איזון" כמושג מוביל שהיא רוצה לפתח. המושג, העולה אמנם מן הסביבון, נמצא עמנו ומסביבנו בכל רגע בחיי היום-יום.

על פי מלגוצי, התיעוד הוא אמצעי להתפתחות מקצועית של הצוות החינוכי. התיעוד הוא בסיס להחזרה אל החוויה הלימודית ולבחינה מחודשת של התהליכים שעליהם דנו הילדים. מתוך ההחזרה תראה הגנת את ההתנסות הבאה כהזדמנות הרואה בהוראה ובלמידה שותפות למסע של חקר מתמשך.

לסיכום

כאשר אני נשאלת מה הייחודיות של הגישה החינוכית של רג'יו אמיליה או במה היא עולה על גישות אחרות, זוהי תשובתי: לכל גישה חינוכית תרומה ייחודית לעולם הידע הפדגוגי ותרומה זו נטמעת ומשתלבת בזהות החינוכית של כל מחנך ומחנכת.

תרומתו של לוריס מלגוצי וממשיכי דרכו היא בדגש הניתן למצפן הערכי, המשמש כמגדלור לעשייה החינוכית. פתיחות המחנך לראות את הערכים החינוכיים כנמל, ואת העשייה בפועל כספינה היוצאת וחוזרת אליו מדי יום, היא המפתח לאיכות חינוכית.

ד"ר נעמה צורן, נציגת רג'יו אמיליה בישראל, דוא"ל: mirrorsway@gmail.com

ד"ר נעמה צורן מובילה בישראל את "דרך המראות", גישה פסיכולוגית חינוכית הרואה את המקור לאיכות החינוך באיכות היחסים בין הילד, המחנך וההורה. הגישה נסמכת על שני פילוסופים חינוכיים דגולים: יאנוש קורצ'אק ולוריס מלגוצי (רג'יו אמיליה). שניהם רואים בילד שותף פעיל ובעל יכולת בעשייה החינוכית.

"דרך המראות" מתמקדת בעיקר בפיתוח "הקול הפנימי" של המחנכים. זאת מתוך האמונה כי אחת המשימות המורכבות העומדת בפני כל מחנך ומחנכת היא הבנה עמוקה של התהליכים החינוכיים שהם חווים בכיתה בכל רגע ורגע וניצול הבנה זו להעלאת רמתה של איכות התהליכים החינוכיים.

ד"ר צורן מדריכה מסגרות חינוכיות ברחבי הארץ המאמינות בראייה זו ומתמקדות בהעלאת הרמה של איכות הצוותים החינוכיים: מעונות יום (ממלכתיים-דתיים) של ארגון "אמונה", רשת "התחלה חכמה", מעונות יום של החברה למתנ"סים, גנים פרטיים, עמותת "אפיקים" בנגב (מעון יום בשדרות) ועוד. ההדרכה יוצאת מנקודת מבט מערכתית ומתמקדת במתן כלים למטפלות, למנהלות, לגננות ולמורים. המוקד הוא פיתוח הבנה מערכתית כוללת, תוך עיבוד התהליכים החינוכיים והאינטראקציות במסגרת החינוכית. כל זאת כדי לפתח כישורים להבנת הילד, התנהגותו וצרכיו, ובה בעת להעלות את רמת האיכות של המסגרת החינוכית.

בעשר האחרון פועלות קבוצות לימוד לצוותים חינוכיים, למחנכים מובילים ולאנשי חינוך העוסקים בהדרכת מסגרות חינוכיות. ייחודן של קבוצות הלימוד הוא ביצירת חיבור בין הרמה העיונית והמעשית. בכל מפגש מנתחים המשתתפים אירועים מן השטח ומלווים את הניתוח במודלים ורעיונות עיוניים להעמקת העשייה החינוכית.

למן שנת 2005 עורכת "דרך המראות" (בשותפות עם פילו פילוסוף, גננת מובילה ב"גן השלום" בתל-אביב) כנס ארצי שנתי למחנכים ולהורים המאמינים כי רק ראיית הילד על כוחותיו ולא על חולשותיו תיצור עשייה חינוכית איכותית, שבה המבוגר והילדים הם לומדים ומלמדים, ועיקר תפקידו של המבוגר הוא ללמוד את עצמו כדי שיוכל לפגוש ילדים מנקודת המבט האמיתית והאיכותית ביותר. בתערוכות ובכנסים הנערכים בארץ נחשפים אנשי חינוך לרעיונות ולתפיסות בדרך החינוכית של רג'יו אמיליה.

לקריאה נוספת

אתר דרך המראות <http://www.mirrorsway.org/index.htm>

תהליך הלמידה מזין את הייחודיות ואת היחד; היצירתיות של הפרט מזינה ומחזנת מעושר נקודות המבט של היחד
© Preschools and Infant-toddler Centres – Istituzione of the Municipality of Reggio Emilia and Reggio Children